

Rada Európy
Výbor ministrov

Odporúčanie č. R (94) 3
Výboru ministrov členským štátom
o podpore vzdelávania a informovanosti v oblasti autorských práv a
príbuzných práv týkajúcich sa kreativity

(prijaté Výborom ministrov dňa 5. apríla 1994 na 511. zasadnutí zástupcov ministrov)

Výbor ministrov v súlade s článkom 15 b) Štatútu Rady Európy,

Majúc na zreteli, že cieľom Rady Európy je prehlbovať jednotu členských štátov pri ochrane a presadzovaní ideálov a princípov, ktoré sú ich spoločným dedičstvom, a pri uľahčovaní ich ekonomického a sociálneho rozvoja,

Vedomý si pevných väzieb medzi existujúcimi ľudskými právami na strane jednej a kultúrnou politikou na strane druhej, hlavne slobody, ktorú treba garantovať autorom a iným účastníkom tvorby a šírenia kultúry, aby sa mohli vyjadrovať slobodne v rozličných formách a kontextoch a poskytovať verejnosti plody svojho tvorivého úsilia,

Podčiarkujúc v tejto súvislosti význam článkov 9 a 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ktoré garantujú slobodu myslenia a slobodu vyjadrovania, ako aj článku 27 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, ktorý sa venuje špeciálne základným právam autorov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry,

Znovu zdôrazňujúc tiež podstatný podiel autorov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry na rozvoji kultúrneho života demokracie a ekonomickom rozvoji národa, ako aj skutočnosť, že nimi vytvorené diela sú cenným kultúrnym a ekonomickým prínosom, takže podpora a ocenenie ich aktivít je predmetom verejného záujmu,

Vedomý si potreby neobmedzovať prístup verejnosti k dielam a iným chráneným príspevkom,

Vedomý si potreby zvyšovať informovanosť širokej verejnosti a hlavne právnikov (sudcov, prokurátorov, právnických profesionálov, profesorov práva, študentov práva, atď.) o skutočnosti, že prístup a využitie diel a iných chránených príspevkov je možný len na základe rešpektovania práv zúčastnených držiteľov práv a že porušenie dodržiavania tejto povinnosti je protiprávnym aktom, ktorý ovplyvňuje zákonné práva a záujmy autorov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry a z dlhodobého hľadiska literárnu a umeleckú tvorbu a rozvoj spoločnosti ako celku,

Presvedčený, že jedným z najdôležitejších prostriedkov na dosiahnutie tohto cieľa je mobilizácia úsilia vzdelávať a zvyšovať informovanosť širokej verejnosti o potrebe uznať, že autori a iní účastníci tvorby a šírenia kultúry majú legitímne práva a záujmy vo vzťahu k svojim dielam a iným chráneným príspevkom,

Odporúča vládam členských štátov:

1. podporovať vzdelávanie a informovanosť širokej verejnosti a hlavne právnikov (sudcov, prokurátorov, právnických profesionálov, profesorov práva, študentov práva, atď.) o potrebe rešpektovať autorské práva a príbuzné práva udelené autorom a iným účastníkom v súvislosti s dielami a inými chránenými príspevkami (hlavne literárnymi a umeleckými dielami, hudobnými dielami, zvukovými záznamami, audiovizuálnymi dielami, vysielaním a počítačovým programovým vybavením), a to s ohľadom na princípy uvedené v ďalšom texte,
2. povzbudzovať reprezentatívne organizácie rôznych kategórií držiteľov práv a kolektívnych združení, aby sa v rámci tejto iniciatívy vždy, keď je to možné, podieľali na spolupráci s verejnými inštitúciami, hlavne na príprave a šírení relevantnej literatúry, audiovizuálneho materiálu, atď., určených na zvyšovanie informovanosti o dôležitosti rešpektovania autorských práv a príbuzných práv týkajúcich sa kreativity a o ekonomických a kultúrnych dôsledkoch vyplývajúcich z ich porušenia.

Princíp 1

Na úrovni univerzitného vzdelávania sa bude osobitná pozornosť venovať podpore výuky autorských práv a príbuzných práv.

S týmto cieľom budú členské štáty podporovať rozvoj pravidelných špeciálnych kurzov v rámci právnických fakúlt o princípoch a vykonávaní autorských práv a príbuzných práv, hlavne z perspektívy vzdelávania novej generácie právnikov znalých potreby ochraňovať práva autorov a všetkých ostatných účastníkov tvorby a šírenia kultúry. Pozornosť treba venovať tiež možnosti zaraďovať práva tvorcov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry do iných relevantných súkromných právnických kurzov a kurzov o ústavnom práve a občianskych slobodách.

Mimo rámca právneho vzdelania podporovať treba aj rozvoj vzdelávania o autorskom práve a príbuzných právach v rámci vhodných disciplín, hlavne ekonomiky, počítačovej vedy, umenia a humanitných vied a mediálneho štúdia.

Princíp 2

Okrem iniciatív v rámci vzdelávania členské štáty podporia vyššiu informovanosť zástupcov právnickej profesie, colných orgánov, orgánov zabezpečujúcich vynútiteľnosť práva, atď., o potrebe zabezpečiť rešpektovanie zákonných práv a záujmov autorov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry.

S týmto cieľom treba umožniť využitie existujúcich nástrojov, ako sú napr. priebežné tréningové kurzy organizované pre vyššie spomínaných profesionálov, a tak zdôrazniť

závažnosť ujmy, ktorú tvorcom a iným účastníkom tvorby a šírenia kultúry a spoločnosti ako celku spôsobujú nezákonné aktivity, ako sú napr. pirátstvo (ide hlavne o nepovolené kopírovanie, distribúciu alebo sprístupňovanie diel, príspevkov a výkonov chránených autorskými právami a príbuznými právami verejnosti na komerčné účely), hlavne zvukové a audiovizuálne pirátstvo, pirátstvo počítačového programového vybavenia a nepovolené kopírovanie.

Ak takéto tréningové možnosti neexistujú, treba zvážiť možnosť ich zavedenia.

Princíp 3

Členské štáty budú vyzývať relevantné profesionálne inštitúcie, aby tvorili literatúru, audiovizuálny materiál, atď., ktorý by mohol byť použitý pri vzdelávaní a v tréningových kurzoch s cieľom zdôrazniť dôležitosť zabezpečenia rešpektovania práv tvorcov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry. Takýto materiál bude slúžiť tiež na zdôraznenie charakteru škody spôsobenej páchaním protiprávných aktivít, ako sú pirátstvo a nepovolené kopírovanie.

Princíp 4

Členské štáty sa budú snažiť o zvýšenie informovanosti verejnosti o dôležitosti zabezpečenia rešpektovania práv a záujmov autorov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry. S týmto cieľom budú venovať pozornosť podpore informácií a informačných kampaní zdôrazňujúcich:

- význam práv udelených tvorcom a iným účastníkom tvorby a šírenia kultúry pre kultúrny a ekonomický rozvoj spoločnosti, ako aj škody, ktorú porušenie týchto práv spôsobuje držiteľom práv, literárnej a umeleckej tvorbe a v konečnom dôsledku verejnosti samotnej,
- protiprávnu povahu aktivít podkopávajúcich tieto práva, hlavne pirátstvo a nepovolené kopírovanie. Osobitná pozornosť sa bude venovať nielen zvukovému a audiovizuálnemu pirátstvu, ale tiež pirátstvu počítačových programov.

Princíp 5

Členské štáty sa budú usilovať podporovať informovanosť na všetkých relevantných úrovniach vzdelávacieho procesu o dôležitosti rešpektovania práv tých, ktorí sú pri zrode tvorivých diel, vr. počítačových programov a iných chránených produktov.

S týmto cieľom sa členské štáty budú snažiť zabezpečiť, aby proces učenia bol sprevádzaný úsilím zamerať pozornosť študentov na špeciálnu rolu autorov, skladateľov, audiovizuálnych producentov, výtvarných umelcov a fotografov, výkonných umelcov, producentov zvukových záznamov, vysielateľov, atď. v kultúrnom a ekonomickom rozvoji spoločnosti.

Princíp 6

Členské štáty budú v rámci vzdelávacích a profesionálnych tréningových programov venovať pozornosť možnosti zaviesť kurzy prispôbené veku a záujmom cieľových skupín, ktoré budú zamerané na podporu informovanosti o:

1. potrebe považovať autorov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry za pracovníkov závislých na odmene získanej z použitia a verejného využívania ich diel a iných chránených produktov,
2. hodnote odvetví autorských práv v rámci národnej ekonomiky a trhu práce,
3. legitímnosti ekonomických a morálnych práv garantovaných autorom a iným účastníkom tvorby a šírenia kultúry, hlavne na pozadí ich kultúrneho a ekonomického prínosu pre spoločnosť,
4. ilegálnosti určitých druhov činnosti, ktorá škodí právam a záujmom tvorcov a iných účastníkov tvorby a šírenia kultúry, hlavne zvukového a audiovizuálneho pirátstva, pirátstva počítačových programov a nepovoleného kopírovania.

Preklad: Ing. Kormančíková, Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisii